

Santa Maria de Lavit (jaciment)

Torrelavit

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Molí, 56, Lavit.
Alçada: 210 m

Coordenades:

Latitud: 41.44671
Longitud: 1.72986
UTM Est (X): 393903
UTM Nord (Y): 4589127

Classificació

Número de fitxa: 08287 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric Romà Medieval Modern Contemporani
Segle: XI-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Aquest jaciment està colgat sota l'emplaçament de l'actual església de Santa Maria de Lavit.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religiós i/o funerari
Observacions protecció: BCIN R-I-51-5746 (Veure observacions)
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari: Sí, IPAC, n. 7420
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Privada

Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. c/d'Armenteres, 35 (Sant Feliu de Llobregat)

Fitxes associades:

[Santa Maria de Lavit](#)

Autoria de la fitxa Oriol Vilanova

Data de registre de la fitxa: dc., 09/06/2010 - 02:00

Descripció

Jaciment arqueològic ubicat al subsòl de l'interior de l'església de Santa Maria de Lavit, excavat l'any 1989 (veure apartat "Història"). Les estructures arqueològiques localitzades es troben tapades per l'actual paviment de l'església. Excavació sota la direcció de R.Martí. Els materials ceràmics van ser estudiats per H. Kirchner i procedien dels reblliments d'una serie de sitges . L'estudi tipològic de l'edifici permet datar el temple de mitjans s.XIII

Observacions:

El recinte actual on s'ubica aquest bé patrimonial forma part del BCIN R-I-51-5746. Aquest BCIN atorga protecció legal a les restes de l'antic castell de Lavit (veure camp "Història"). Les minses restes que queden l'aquesta construcció defensiva no permeten conèixer el perímetre exacte del que va ser el castell.

Història

Unes obres de reforma a l'església de Santa Maria de Lavit l'any 1989 posaren al descobert diverses estructures arqueològiques. Fou la primera intervenció arqueològica que es realitzava a l'interior del temple. Exteriorment, l'església ja mostrava restes d'una antiga construcció, sobrealçada més tard, atribuïdes al segle XII. La intervenció arqueològica va posar al descobert restes semi destruïdes anteriors a la construcció de l'església i de les fases evolutives de l'edifici. El nucli de Lavit és format per unes poques construccions que es reparteixen la totalitat de la superfície útil del turó on s'assenta; un indret on se sap que hi havia un "castrum" i possiblement una església des del moment de la conquesta comtal, al segle X, sense que s'hagin conservat restes aparents d'aquestes construccions. El castell de Lavit apareix esmentat l'any 956 en la venda d'un alou feta per Aigone i la seva muller Anlo a Gilmon, dit Ènnyec. El castell fou en els seus orígens de la nissaga de Mir Geribert. En morir aquest el 1060, el castell passà a la seva descendència. Els Santmartí posseïren l'alta jurisdicció del terme fins almenys Guillem V de Santmartí, doncs en el seu testament de 1180 només s'esmenta els béns que té al castell de Lavit. Al mateix temps degué actuar dins el terme una nissaga de castlans. Guillem de la Granada en el seu testament del 1198 deixà el castell de Lavit a la seva neboda Saurina. A principis del segle XIV el castell fou adquirit per Eimeric de Bellveí, i l'any 1365 fou comprat per Joan d'Olzinelles, fill d'un conseller reial. L'any 1372 el rei va cobrar la jurisdicció del lloc i el castell esdevingué patrimoni reial. El 1380 Jaume Desfar, conseller reial, va comprar al rei la jurisdicció. Aquesta família la retingué fins al 1405, quan la va vendre a l'orde de l'Hospital. Aquest concedí un privilegi municipal al lloc de Lavit i posseí drets sobre el castell fins el 1809. Al segle XVIII l'alta jurisdicció era de la Corona. A la zona excavada, als segles X-XIII hi havia un àmbit obert a l'interior de la fortificació on es detectà la presència de l'antic cementiri i graners. Una tomba excavada a la roca i altres restes humanes són anteriors als enterraments en taüts de fusta que hi havia a l'interior de la nau; la trinxera de fonamentació de l'església del segle XIII destruï tres sitges. El jaciment presenta una concentració inusual de sitges: a les vuit que es trobaren a l'excavació de l'església cal afegir-ne dues més a l'edifici de la

rectoria, no excavades. En aquest moment les sitges foren amortitzades. Quant als materials, l'estudi arqueològic es centrà en les restes recuperades dels reompliments de les sitges, corresponents a un abocador de deixalles diverses (s. XI-XII): alguns elements de ceràmica ibèrica i romana, poc significatius. Ceràmica grisa monocroma (vaixel·la domèstica). Fauna: restes de porc, mul o cavall, vaca, conill, ovella, corb, gallina. També s'han localitzat restes humanes, fet que fa pensar en el desmantellament del cementiri primitiu del segle XI.- Llavors de blat, civada, pèsols, males herbes. A la sitja nº6, un peu circular de premsa, amb unes dimensions d'1 m de diàmetre per 4 cm de gruix, amb un forat central i un canaló circumdant, amb senyals de reparació amb peces de ferro. Altres materials localitzats en l'àrea d'excavació són: obra (teula, maons, pedra tallada, etc.), vidre de factura moderna (molt esmicolat), 2 monedes d'època moderna (1650 i 1714) i una de contemporània (1810); correlacionables amb diversos canvis de paviments de l'església. L'agrupació de fortificacions, habitatges, magatzems, església i cementiri mostren una configuració que reproduïxen les sagreres feudals del segle XI. La nova església de Lavit del segle XIII no deu haver alterat l'estructura del conjunt del "castrum" i formava part del perímetre de la fortificació, clos amb cases i murs. Després de la remodelació de l'edifici, les restes arqueològiques foren tapades i cobertes per l'actual paviment.

Bibliografia

A.A.V.V. (1992): "CATALUNYA ROMÀNICA". Vol. XIX: El Penedès. L'Anoia. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 40; 205-208. ALBERTO LOPEZ , ALVAR CAIXAL I XAVIER FIERRO (1997) : Cronologia i Difusió d'un grup de ceràmiques medievals trobades a les comarques de Barcelona (segles VII-XIV). Quaderns Científics i Tècnics, 9 Ceràmiques medievals catalana . El monument, document. Diputació de Barcelona. Àrea de Cooperació Servei del Patrimoni Arquitectònic Local. A.A.V.V. (2009): "Torrelavit. Mirades creuades". Edicions i Propostes Culturals Andana, S.L., Vilafranca del Penedès, p. 69 - 71. Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

